

nakað at gera við tað at velja og brúka tær røttu tøkniligu loysnirnar eitt nú í sambandi við menningina av fiskivinnuni.

Fegin um at tosa við John Smith

I hesum sambandi er hann sera feigin um at hava hitt John Smith undir vitjan síni í Føroyum, har hann fekk handað tveir videofilmar, sum John Smith hevur gjørt nettopp í sambandi við at brúka ta røttu tøkniligu framtíðar fiskivinnuni.

Ein týðandi spurningur í øllum hesi er sjálvandi, hvat fólkið sigur og heldur um eina framtíðar útvikling av hesum ella hasum slag.

Lars Emil Johansen spyr í tí sambandi, um tað ikki eyðkennir okkum oyggjafólk, at orðaskiftið oftani er so yvirupphitað, at niðurstøðurnar tí oftani verða avmarkaðar til, at antin er tú fyrri ella er tú ímóti - antin er tað svart ella hvítt.

„Eg beri tí eisini ótta fyrri, at vit skulu taka tær skeivu avgerðirnar, um vit ganga eftir hesum sokallaða „Kierkegårdsmodellinum“, har alt er ein spurningur um „antin ella.“ Tað kann jú væl vera, at vit megna at bora eftir olju á ríkum fiskigrunnnum uttan at nerva umhvørvið, og at vit um somu tíð kunnu hava eina fiskivinnu, sum teknologiskt og varðveitingarliga bera okkum rætt at.

Tað er tann gylti millumvegurin, javnvágina, ið vit skulu royna at finna millum tað livandi tilfeingdi, sum er framtíðar tilverugrundarlagið - og har eisini prinsippið um burðardýgd - og so oljuboring á havbotninum ella á landi. Eg leggi sera stóran týðning í hesa javnvág.

Lars Emil Johansen vónar, at hann kann brúka tilfar, sum eitt nú hetta hjá John Smith í hesi tilrættaleggingini og vil hann venda aftur til tað vónandi longu undir almennu vitjan síni í Føroyum í summar.

Ikki antin ella men bæði og

„Nú havi eg sjálvur alla tíðina roynt at eygleiða og meta um útviklingin á ein skilagóðan hátt. M.a. havi eg verið fiskimálaráðharri í Grønlandi, og har havi eg i størstan mun bara hugt at, hvat tænar fiskivinnuni best. Sum landsstýrisformaður royni eg at siggja alt í eini heild og út frá hugburðinum, at tað er ikki antin ella men bæði og.“

Tað er ótrúliga týðningarmikið, hvat vit enn fyrirtaka okkum, antin tað er frá einum línubáti ella einum boripalli, at tað berandi elementíð er nakað, sum heldur - hetta, sum liggur goymt í orðinum at vera burðardýggur. Vit mugu vera burðardýggir í øllum liðum bæði hvat viðvíkur stovnunum, umhvørvinum, menniskjunum, sum arbeiða umborð á skipunum og á boripallunum o.s.f.

Lars Emil Johansen visir á, at vit menniskju kunnu freistast yvir evni, og tí er tað so ómetaliga týðningarmikið, at vit tosa opið um alt hetta.

„Tað er ikki ein spurningur um antin tosk ella olju. Tað kann jú vera, at hesi náttúrunnar ríkidømi kunnu troystast hvør sær um somu tíð - og á ein slíkan hátt, at hetta ikki nervar náttúruna og stovnararnar - men soleiðis, at tað kann vera til gleði fyri fólkið, sum býr í landinum.“

Føroyar og Grønland eiga at stuðla hvør øðrum í oljuvinnu

Vit spurdu landsstýrisfor-

Lars Emil Johansen, landsstýrisformaður ynskir at knýta tættari bond millum Føroyar og Grønland

urin. Tí leggja vit alstóran dent á, at nýtslan av tí livandi tilfeinginum, verður á einum lívfrøðiligu forsvarligum grundarlagi. Eisini verður stóran dentur lagdur á umhvørvispurningar.

Toskur og/ella olja

Vit spurdu landsstýrisformannin, um hann sær nakran vanda í tí, at tað verður farið at borað eftir olju á júst somu grunnum, har bildað verður, at toskurin skjótt fer at koma aftur!

„Skal eg vera heilt ærligur, so eri eg eitt stund bangin um tað. Tað kann nevniliga tvingja okkum til at gera eitt val. Men vit vita jú, at toskurin verður ikki verandi har. Hann kemur og fer. Og vit vita eisini, at vit hava nógv brúk fyri teimum arbeiðsplássunum, sum oljan kann geva, og nettopp tí kann hetta gerast eitt torført val, um tað skal gerast.“

Lars Emil Johansen sigur seg vóna, at tað ikki kemur hartil, at tað skal gerast neyðugt at velja millum olju ella tosk, tí slíkt val er nærur ómøguligt.

„Kunnu vit út frá einum sjónarmiði um varðveiting og einum reinum umhvørvi gera tingini uppá tann rætta máttan, so kunnu vit eisini fáa sum mest burtur úr bæði fiski og olju sigur hann og visir til, at hetta hevur eisini mannin - nú tað júst um somu tíð verður leitað eftir olju bæði í Grønlandi og í Føroyum - um ikki hesar báðar tjóðirnar áttu at stuðlað hvørjari aðrari og lært av hvørjum øðrum!“

„Tað eiga vit so avgjørt at gera. Vit hava eina moralska og politiska skyldu til tess. Londini eru í nógvum so ómetaliga lík - eru í so mongum førum í sama báti. Vit eru sjálvstýrandi øki í danska ríkinum. Báðar tjóðirnar hava fiskivinnu sum tað berandi búskaparliga grundarlagið og undir-

grundin í báðum londum tykist somuleiðis at kunna goyma bæði olju og gass.

Lars Emil Johansen heldur, at føroyingar og grønlandingar áttu fyrri langari tíð síðani at sett seg við sama borð og funnið út av, hvussu londini saman fremja hesa sök best tvs. hvussu vit eiga at fyrirhalda okkum til eina komandi oljuvinnu.

„Eg fari heilt avgjørt at taka hetta málið upp við løgmann, tá eg komi á almenna vitjan í Føroyum í næstum. Havi annars nevnt hetta áður, eitt nú tá talan varð um at gera seismiskar kanningar. Her hava vit m.a. brúkt dansk sjóverjuskip, og sjálvur haldi eg, at tað er kanska besta nýtslan tú kanst gera úr einum krígsskipi, at brúka tað sum seismikkskip.“

Tunguna mitt í muninum

Hvussu heldur Lars Emil Johansen, at tvey so líti og

tí eisini viðbrekin samfeløg sum tað grønlandska og tað føroyska kunnu klára at laga seg til eina slíka kollvelting, sum ein oljavinna kann gerast!

„Tað krevur av okkum, at vit klára at hava tunguna mitt í muninum. Eg segði í míni nýggjárshøvuð, at oljan kann forkoma okkum sum tjóð, bera vit okkum skeivt at. Men gera vit tað á rættan hátt bæði umhvørvisliga og eisini búskaparliga og gera hetta á burðardýggan hátt, tvs. at vit konsolidera okkara samfeløg istaðin fyrri at brúka allar pengarnar til alskyns stuttskygdar lögur, so kann tað hava stóran týðning fyrri okkara samfeløg.“

Hetta er so nakað, sum Lars Emil Johansen ætlar sær at taka upp í samrøðum sínum við Føroya løgmann, Edmund Joensen seinni í ár.

„Men vit eiga so avgjørt at tosa saman, og vit eiga at finna ein máta eftir hvørjum vit kunnu tryggja, at vit í

Undir vitjanini í Føroyum nú um dagarnar fekk landsstýrisformaðurin, sum sjálvur hevur verið fiskimálaráðharri, filmarnar hjá John Smith, sum er uppskot til ein nýggja fiskivinnupolitik í Nord-uratlantshavi

hvussu so er hava eitt samstarv, har vit greiða hvør øðrum frá eignum royndum. At tað so kann byggjast út til okkurt annað eisini fer tíðin at vísa.

Myndir Jens Kr. Vang

Lesarabrøv

Kollaboratørar

Í tíðindablaðnum Sosialurin tann 14. januar 1997 er ein oddagrein undirskrivað av »Sosialurin«.

Av tí at hetta ikki er vanligt fólkanavn um okkara leiðir, fari eg at loyva mær at halda, at talan er um eina vanliga skýmaskotagrein, sum í stóran mun er eyðkenni fyrri tey føroysku bløðini.

Óivað er tað mær til last,

at eg lítið og onki skilji av orðavavstrinum í nevndu (lesara)grein, sum endar við at slá fast, at okkara háttvirdi løgmaður Edmund Joensen og statsministerin Poul Nyrup Rasmussen eru notoriskir EF kollaboratørar.

Í Gjellerups fremmed ordbog merkir orðið kollaboratør: »en person der samarbejder med fjenden,

quisling, forræder«.

Tað er ein so álvarsigur pástandur hetta, at okkara løgmaður (statsministerin má haldast at liggja á danskum borði) er quisling og landssvikjari, at vit mugu biðja ábyrgdarstjóran á Sosialinum greiða okkum frá, á hvønn hátt løgmaður hevur uppiborið prædikatið kollaboratørur.

Ábyrgdarstjórin kann ikki

vera óvitandi um, at tá ið verðinskrið hæsadi av í 1945, vórðu kollaboratørar í Danmark, Noreg o.s.f. londum tiknir, dømdir og í fleiri førum deyðadømdir.

Vónandi fáa vit greitt svar upp á spurningin.

Vinarliga

Heri Mohr

Óheppið orðaval

Tá orðið „kollaboratørar“ er nýtt um løgmann og forsætisráðharran í oddagrein her í blaðnum, so hevur tað ikki verið brúkt í tí anda, sum

Heri Mohr her sipar til. Týðningurin av orðinum kann vera ymiskur sambart orðabókunum og er hann í oddagreininum ætlaður at dekkja tað, ið verður nevnt samarbeiðspartnari.

Vit skulu to viðganga, at vit eru farin ov lætt um tann týðningin, sum hetta orð eisini kann hava, nevniliga

har tað hevur ta merking, sum Heri Mohr sipar til og sum er landssvikjari og quisling. Tað er ikki í tí merking, at vit hava brúkt orðið.

Hvat restini av brævinum hjá Hera Mohr viðvíkur, so átti hann sum lesandi maður at vitað, at tað er als einki óvanligt, at bløð alla staðni

kring heimn seta undir oddagreinar sítt blaðheiti. Hetta hevur tí einki við skýmaskotsgreinar at gera men visir til, at tað er blaðsins meining. Og tað er ábyrgdarblaðstjórin, sum hevur fullu ábyrgdina av, hvat her stendur.

Jón Müller, blaðstjóri

